

Műfizi árak helyben és vidéken:	
Egy évre	12 korona
Félévre	6 korona
Negyedévre	3 korona
Egyes szám ára	12 fillér.
Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.	

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1909. =

március 25. csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám.,
ahová a lap szellemi s anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkereséseket
lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Kövezési politikánk.

(P.) A törvényhatóságnak legutóbb megtartott közgyűlésében tárgyalta a város főutcájának aszfaltburkolattal való ellátását. Hosszas vita után a törvényhatóság azt a határozatot hozta, hogy az aszfaltnak egy bizonyos nemére korlátozva, újból írja ki a tanács a versenytárgyalást. Időközben azonban kérjen felvilágosítást Bécs, Berlin, Budapest stb. nagyvárosoktól, vajon náluk kocsutak fedésére aszfalt és ha igen, milyen minőségű aszfalt használtatott és ezek hogyan váltak be.

Helyeseljük a törvényhatósági bizottság határozatának ez utóbbi részét. Bár ez is meglehetősen későn jutott eszébe a tanácsnak. Akkor tudniillik, mikor a tanács a törvényhatósági bizottság meghatalmazása következtében már egyszer kiírta a versenypályázatot és nem gondoskodott kellő időben arról, hogy csakis minőségben megfelelő ajánlatok legyenek a versenytárgyalási feltételek alapján beadhatók. Mert igaz, a tanácsnak első kötelessége a városnak érdekeit tőle telhető módon megvédeni, másrészt nem szabad, mint erkölcsi testületnek a versenytárgyaláson résztvevőket quasi felültetni. Mert a mennyire megengedhetlen az, hogy már ismételt utóajánlatokkal foglalkozott a tanács — amit a közgyűlésben igen helyesen kritika tárgyává is tettek és a tanács ennek hatása alatt meg is ígérte a javulás útjára térni, — ép annyira nem szabad megtenni azt, hogy illuzórius pályázatok kiírásával komoly pályázókat esetleges költséges kiadásokba kényszerítsen, anélkül, hogy bármelyiküknek is kilátása volna arra, hogy a pályázatból győztesen kerüljön ki.

Megirtuk; helyeseljük a bizottság határozatának egyik részét, amely információra utasítja a tanácsot. De hebe-hurgyának, elhibázottnak és csakis a tárgyalás forráságában születettnek tartjuk azt, hogy mégis csak kiírjuk a főutca aszfaltozására a pályázatot. Rövidesen. Elv拉斯ztva a többi utcák rendezésének kérdéséről.

Ez kérjük, nem kövezési politika.

Most, amikor a város a vízvezeték és csatornázás rendkívül fontoságú kérdésének megoldása előtt áll, egyáltalán elhibázottnak tartunk minden kövezési politikát. Ilyen hatalmas mű létesítése előtt, mely megbontja a szó szoros ér-

telmében az egész város képét, egyedüli helyes kövezési politika, ha már mindenáron ilyenről beszélni akarunk: javítani a már fedett és erősen megromogált uttesteket. De bármiféle uttestnek új anyaggal óriási költség mellett való ellátása ellen tiltakoznunk kell. Nincs annak értelme, különösen mostanában, amikor a villamos vállalat rakja le a közuti villamos vasut számára a sinpárt, mely tudvalevőleg szintén az uttestnek többé-kevésbé költséges és meglehetősen arányu megbontásával jár.

A mi véleményünk szerint utcáink kövezésével, uttestének akár aszfalttal, akár gránitkockával, akár pedig keramittal való ellátásával várunk kell mindaddig, míg a vízvezeték és csatornázás ügye jobbra vagy balra el nem dül. Amíg ezt a kérdést tisztába nem hoztuk, amíg az esetleg elkerülő tervekből nem látjuk, hol és milyen arányu munkákat követel a vízvezeteki csövek lerakása és a csatornák építése, — és amíg tisztában nem leszünk azzal, vajjon a város jut-e költséshöz, vagy egyáltalán nem mond-e le költsé felvételéről: addig mi csak takarékoskodhatunk és csakis ott végezzük el a sürgős javításokat, ahol azok mulhatlanul szükségesek. Mert azt még minden laikus is tudja — bár nem fogjuk elmulasztani minden felvetődő nagyarányu kérdésnél ismertnevű szakértők meghallgatását kérni — hogy kár lerakni ott új kövezetet, új burkolatot, ahol rövidesen a csatornázó csákánya felhajtja azt és a maga munkájának utat csinál. Kettős munka ez, mely kettős költséggel jár és amelyet végtére olyan sürgősen nem is kell végrehajtanunk. Mert, hogy a főutca még egy néhány esztendeig ezzel az ó granitos kövezetével nem fogja csunyítani a város képét, az épenannyira vitázhatlan, mint amilyen szívesen a főutcai lakók is szívesen tűrik a már megszokott lármát, semhogy újabb pótdót — mely állandóan fenyeget bennünket — vessen ki reájuk a városi tanács.

Menjünk mi csak azon az egyenes uton, melyet számunkra a városnak jól felfogott érdeke kijelöl és ettől az utunktól ne tántoritson el egy-egy esetleg felmerülő jó ötlet. Mert akkor nem léssen nekünk egy fejlődési politikánk, hanem lesznek ötletszerűen kiépített, foltozott városrészek, melyek nem olyan szépek, nem olyan kifogástalanok, mint alapos tanulmányokon nyugvó, egységes

rendszer szerint készülő munkák, de sokkal többbe kerülnek. Többbe kerülnek nekünk, akiknek oly kevés pénzünk van.

Mi nem sürgetjük a tanácsot; a nyugalom, melyet a városi tanács iránti teljes bizodalunk ébresztett bennünk, nem fog elhagyni a jövőben sem és inkább várunk mi türelemmel egy elkészülő jó után, mint támadunk és ostromozunk egy már esetleg elkészült hibás intézményt.

Meghívó.

Ő fensége József császári és királyi herceg védnöksége alatt álló Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület
1909. évi április hó 18-án délelőtt 11 órakor
Ujvidék szab. kir. városban tartja meg

VI. évi rendes közgyűlését,

a melyre, valamint az azzal kapcsolatos ünnepekre az egyesület örökös, alapító, rendes és pártoló tagjait tisztelettel meghívja

Balla Aladár dr.

Ujvidék szab. kir. város főispánja.

Demetrovits Vladimir dr.

Ujvidék sz. kir. város polgármestere.

Gallovich Jenő

DMKE főtitkára.

Kern Lajos dr.

DMKE alelnöke.

Perjessy László

DMKB alelnöke.

A közgyűlés napirendje:

Elnöki megnyitó beszéd.

Ünnepi beszéd. Tartja *Balla Aladár dr.*, Ujvidék szab. kir. város főispánja.

A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére négy egyesületi tag kiküldése.

Elnöki jelentés az egyesület 1908. évi munkásságáról.

Az 1907., 1908. évi számadásokról és az 1909. és 1910. évi költségvetésekről tárgyalása.

Jelentés a D. M. K. E. nevelőintézetéről.

Alapszabályok módosítása.

Tisztújítás.

A jövő évi közgyűlés helyének megállapítása.

Indítványok.

Záróbeszéd.

Az igazgatóság a közgyűlést megelőzőleg 1909. évi április hó 18-án délelőtt 1/2 10 órakor Ujvidék szab. kir. város székházának tanácstermében gyűlést tart, hogy a közgyűlés tárgyait előkészítse.

Az ünnepély sorrendje:

Április hó 17-én.

Délután Arad, Bács-Bodrog, Békés, Bihar, Csanád, Csongrád, Jásznagykun-Szolnok, Kras-

BOGDÁNY

és TÁRSA

UJVIDÉK,
Tökölly Imre-utca li. sz.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dálnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

A nőikelméjűdonságok vezető színei az 1909-iki tavaszi idényre: adriatique, amethiste, aubergine, miele, cacao, bleu de vichy, taupe stb. a melyek minden elképzelhető árnyalatban és szövetminőségben állandóan raktáron vannak.

KRON KÁROLY FIA, Ujvidéken.

só-Szörény, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Temes és Torontál vármegyék területéről érkező egyesületi tagok fogadtatása a vasutnál és azoknak részben szállókban, részben magánháznál való elszállásolása.

Este 7 órakor diszeloadás a színházban.

Este 9 órakor ismerkedési estély az Erzsébet-szállóban.

Április hó 18-án.

Délelőtt 8 órakor Ujvidék város kulturális intézményeinek megtekintése.

Délelőtt 10 órakor igazgatósági gyűlés, Ujvidék szab. kir. város székháza tanácsstermében.

Délelőtt 11 órakor a D.M.K.E. közgyűlése, Ujvidék város székháza disztermében.

Délután 1 órakor ünnepi lakoma.

Este 7 órakor diszeloadás a színházban.

Figyelmeztetés! Mindazokat az egyesületi tagokat, akik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, tisztelettel felkérjük, hogy elhatározásukat a D.M.K.E. közgyűlésre rendező-bizottsága elnökségéhez Ujvidék, legkésőbb április hó 14-ig bejelenteni sziveskedjenek. A D.M.K.E. közgyűlésén résztvevő egyesületi tagok számára a m. kir. keresk. miniszterium gyorsvonatokra is érvényes nyel bíró kedvezményes vasúti igazolványokat engedélyez, melyekkel a tagok és családtagjaik a második osztály megfizetésével az első osztályon, a harmadik osztály megfizetésével pedig a második osztályon utazhatnak. A közgyűlésen részt venni óhajtó egyesületi tagokat arra is kéri a D.M.K.E. elnöksége, jelentkezésük alkalmával sziveskedjenek bejelenteni azt is, mely vonattal érkeznek meg Ujvidékre, részt kívánnak-e venni az ünnepi lakomán, vagy színházi előadáson, óhajtanak-e lakást és ha igen, hol, szállóban vagy magánháznál?

Gyermeknap Ujvidéken.

Ujvidék város lelkes hölgyei, a helybeli nőegyletek elnökei s vál. tagjai kész örömmel tettek eleget főispánunk azon meghívásának, hogy az országosan rendezendő gyermeknap Ujvidéken is leendő rendezésének ügyét sziveskedjenek felkarolni, illetve magukra vállalni.

E főispáni meghívás folytán f. hó 23-án d. u. 5 órakor a városháza kis tanácsstermében megjelentek: Birlyné, Dr. Demetrovits Vladimírné, Dietzgen Imréné, Dussingné, Ernst Márkné, Dr. Freundné, Dr. Horváth Gézané, Klein Gyuláné, Kohnné, Kovács Jánosné, Dr. Marczekovich Imréné, Niedermayer Gyuláné, Dr. Ofner Mórné, Plavsits Gáborné, Schönberger Jakabné, Stuchlikné, Teubner Jánosné, Totovitsné, Trebitsné, Zwíkné urhölgyek, hogy Piukovich Ferenéné elnöklete alatt az ujvidéki gyermeknap ügyében tárgyaljanak, illetőleg határozzanak.

Miután a gyermeknap idejéről április 3. és 4-ét, szombatot és vasárnapot találták legalkalmasabbnak s csakhamar abban állapodtak meg egyértelműen, hogy e két napon tartassék meg a gyermeknap, a további részletekre nézve kettős szempont vezérelte a hölgyeket tárgyalásaikban, t. i. hogy egyfelől az elhagyott gyermekek érdekében vállalt akció sikerrel járjon, másfelől pedig Ujvidék közönségének amugy is minduntalan s tulságosan igénybe vett áldozatkészsége ne tétesék ki tulnehez próbának. Nem nagy áldozatok az egyesektől, kinem lehetőleg az összeségnek bevonása, csekély fillérekkel való hozzájárulása minden egyesnek, biztosítja a sikert s ez adja meg a szó szoros értelmében humán ügy, valamennyiünk, a nemzet ügyé-

ben indított társadalmi akciónak értékét, jelentőségét.

Nem nagyarányu, költséges, látványos vagy mulattató ünnepek keretében fordulnak nőegyleteink lelkes hölgyei e város közönségének áldozatkészségéhez, hanem idejüket, egészségüket áldozva urnák őrzését, felügyeletét vállalták magukra, amelyekbe kiki tehetségéhez képest feles és nélkülözhető filléreit adja a felebaráti, emberszeretet szent ügyének támogatására.

Három helyen, u. m. a sétatérén, Kuborczy cukrászdája előtt és Regényi sarkán felállított sátrakban fog egy-egy urna elhelyeztetni s e helyeken a nőegyletek tagjai — urleányok bevonásával végzik mindkét napon át váltakozva az őrködés tisztjét. Ugyane sátrakban virágokat is fognak árusítani és sorsjegyeket a gyermeknap javára. A gyermeknapra figyelmeztető táblákat kereskedőink legtöbbje már is elfogadta s ugyanők készek a gyermeknapon befolyó bevételük egy bizonyos hányadával gyarapítani a gyermeknap jövedelmét.

Bizunk áldozni kész közönségünk nemeskeblűségében, hogy a nőegyletek buzgó és lelkes tagjai által vállalt feladatot a maga részéről jóakarattal s töle telhető — bármi csekély — anyagi áldozattal felkarolni, sikerre vinni hozzájáruland.

HIREK.

Előkelő hölgyek, mint mentők. Ilyen címen emlékeznek meg az összes fővárosi lapok azon nemes, emberszerető feladatról, melyre a magyar társadalom előkelő urnői, köztük főispánunk neje vállalkoztak. Ez a nemes elhatározás, mint a fővárosi lapok híre jelenti, háboru esetén Ujvidéknek tekintélyes szerepet fog játszani. A fővárosi lapok közleménye a következő: „*Batthyány Tivadarné grófné és Balla Aladárné főispánné* vezetésével előkelő hölgyek tanfolyamot nyitottak, amelyben a háboruban szükséges mentőmunkában képezik ki magukat. Beálló szükség esetén Ujvidéken fognak a hölgyek szolgálatot teljesíteni s Ujvidéken állítanak fel kórházakat, ahol valamennyi iskolát átalakítják, úgy, hogy azok *negyven-ezer sebesült* befogadására volnának alkalmasak. A mozgalom élén *Batthyány Tivadarné grófné és Balla Aladárné főispánné* urnőkön kívül *Holló Lajosné, Batthyány Józsefné grófné, Földes Béláné, Okolicsányi Lászlóné, Lovász Mártonné, Ornstein Henrikné, Radocsevich Tivadarné báróné, özvegy Baross Károlyné, Rubinek Gyuláné és Batthyány Dundi grófné* áll.”

Népesedésünk. Lapunk mult számának vezetőhelyén foglalkoztunk a polgármester évi jelentése alapján Ujvidék népesedési viszonyaival és bizony szomorú képet nyertünk a nagyarányu halálozások miatt. Mint most lapunk egy hű olvasója figyelmeztet bennünket, ezek az adatok nem egészen megfelelőek, mert azok az arányszámok alapul az 1900. évszámilást veszik, holott azóta Ujvidék lakossága legalább — amint a fővárosi statisztikai hivatal mondja — 6000 lakossal szaporodott. Ha tehát Ujvidék polgári lakosságának számát 34000-re tesszük, akkor az elhalálozási arány

1908-ban 25 86%, 1907-ben 25 69%, 1906-ban 23 70%, 1905-ben 25 68% és 1904-ben 25 74%.

† **Marodics Akszent.** Városunk jeles polgárainak egyike f. március hó 21-én örökre hunyta le szemeit. *Marodics Akszent*, akadémiai festőművész, ki néhány évvel ezelőtt telepedett le hozzánk, hogy egyetlen fia nevelését éber szemmel kísérje, hosszas szonvedés után élete 71. évében jobb létre szenderült. Az elhunyt derék festőművész Szabadkán 1838-ban született. Szülővárosában a gimnázium hat osztályát és a rajziskolát bevégezvén, Zentára ment, hol Pilics Péter festőművésznel 1851—1858 tanult és működött. Majd Óbecsén telepedett le, hol működését nagy siker koronázta. 1861-ben Bécsbe ment s öt éven át az ottani festőművészeti akadémiában tanult. Tanulmányai bevégezte után három évig Velencében időzött. Onnét hazájába, Magyarországra tért vissza, hol Kovil bácsmegyei zárdában az ottani templom ikonosztáztát kiváló művészettel készítette el. Gyakorlati működését gyakori utazásokkal szakította félbe, melyeknek célja volt az idegen nagy festőművészek műveinek tanulmányozása. Kétszer fordult meg Velencében. Majd hosszabb-rövidebb ideig Münchenben, Rómában, Nápolyban, Peruggiában, Flórencben, Pizában, Sienában, Bolognában, Parmában és Paduában időzött. Utazásainak gyönyörű leírásai különféle lapokban jelentek meg. 1874 óta tartósan hazájában tartózkodott, serényen dolgozva és művészi ecsetének híret mindinkább terjesztve. *Marodics* nemcsak jeles volt mint *festőművész*, hanem mint *ember* is szeretetreméltóságával, nyilt, őszinte jellemével, megnyerő modorával és buzgó hazaszeretetével szert tudott tenni mindenki rokonszenvére és elismerésére, akivel csak egyszer is jutott érintkezésbe. Rajongott mindenért, a mi szép, jó és nemes. Gyöngédségével a hű férj mintaképeül szolgálhatott, mint gondoskodó apa gyermekének üdvéért, jóvoltáért feláldozta volna vérét és életét. Családjában a drága családapa halála pótolhatatlan hézagot hagy maga után. Példás felebaráti szeretetének, ideális gondolkozásának néhány nappal halála előtt fényes bizonyítékát nyújtotta az által, hogy 1000 koronát a helybeli tűzoltóságnak ajándékozott azzal a meghagyással, hogy e tőke kamatai tűzvész által károsult tűzoltók anyagi támogatására fordíttassanak. Az elhunyt hült temei f. é. március hó 24-én délután 3 órakor a görög keleti szertartás szerint az ujvidéki püspöki templomban a közönség nagy részvétele mellett beszenteltettek és az uszpenszka temetőben a családi sírboltba örök nyugalomra helyeztettek. Béke hamvaira! Áldás emlékének.

Nemeskeblűség. *Matić* Dusan, az ujvidéki Központi Hitelintézet aligazgatója, az ujvidéki önkéntes tűzoltóegyletnek 200 koronát adományozott, mely nemeskeblű adományáért ez uton mond halás köszönetet az egylet parancsnoksága.

Hirtelen halál. Balogh István helybeli szabómester 13 éves tanonca, Kohn Péter, vasárnap ebéd után a városháza előtt összeesett és néhány pernyi kintlódás után meghalt. Miután a fiu alig egy napig volt beteg, orvosrendőri felboncolása rendeltetett el, mely a halál okául heveny hashártyalobot állapított meg.

A vásár v
tamási gazdálko
sárra, hol azutá
még az ajtót a
lönböztenni, mit
mán Homola Jó
török kávéházál
házi nagy ablak
midőn az nem
ablaknak és n
magát is alapos
hogy így kávéh
fogásába kerül

Utonálló k
beli cs. és kir
éjjel leitatta Si
kiről tudta, hog
mindig magáva
elvégezvén egy
az Alkotmány
neki támadt Si
és reá oldalfeg
Simonka segé
meghallották, k
nyak kezei kö
rendőr őrzarat
tőztatta és ő t

Utoai har
gényt, ki Bile
gyalogozrednél
küldötte. Kop
Ujvidékre, hol
sorozása folyt.
összetalálkozta
gyokat ittak, r
dololással. A
Boros Lajos 3
kat rendre int
Kopesok kivi
Kopesokban az
és a rendőrt a
illette, majd n
tani akarta, tá
teperték, mell
természetesen
de a szorongat
senki, hanem
Kopesok kiszal
a támadók kö
mazott, ki a
előirántott kar
drás. A legut
rendőr segitsé
kiszabadítottál
tották.

A Dunába
cai napszamos
öntött a gara
után haza in
gőzhajózási tá
nan a Dunába
ezt a közelber
sikerült Radov

Hlmon. H
eljegyezte Fur
Gyűjtés a
ügyminiszter
Gyermekvédő
hívások, urná
vescék utján
adományokat

A munkás
bátáskör. M
nogy a munk
gadják a mur
nek felvilágo
belügyminisz
a város főkap

A vásár vége. Manojlovics Sándor szenttamási gazdálkodó is bejött az újvidéki vásárra, hol azután annyit vett be a jóból, hogy még az ajtót az ablaktól sem tudta megkülönböztetni, mit igazol az, hogy az éj folyamán Homola Józsefné II. Rákóczi Ferenc uti török kávéházhoz érve, oda erővel a kávéházi nagy ablaküvegen át akart bemenni és midőn az nem nyílt ki, fejével ment az ablaknak és nemcsak azt zúzta be, hanem magát is alaposan összevagdalta. Természetes, hogy így kávéház helyett a rendőrség pártfogásába került.

Utónálló katona. Hornyák János, a helybeli cs. és kir. 6 gy. ezred őrzővezetője vasárnap éjjel leitatta Simonka István tűzértisztiszolgát, kiről tudta, hogy van néhány 100 koronája, mit mindig magával hord. A koremai mulatozást elvégezvén együtt indultak hazafelé, miközben az Alkotmány utca külső részében Hornyák neki támadt Simonkának, őt a földre teperte és reá oldalfegyverét rántva pénztét követelte. Simonka segélykiáltásait azonban többen meghallották, kik segélyre siettek és őt Hornyák kezei közül kimentették. Hornyákot a rendőr őrzőjárat nyomban a helyszínen letartóztatta és őt a katonai hatóságnak átadta.

Utcai harc. Kopesok Mihály petróci legényt, ki Bileken szolgált a cs. és kir. 6. gyalogezrednél, ezrede elbocsátotta és haza küldötte. Kopesok kedden reggel érkezett Újvidékre, hol az nap épen a petróci legények sorozása folyt. A volt katona és az ujoncok összetalálkoztak és a találkozás öröme nagyokat ittak, majd a vasut felé indultak nagy dololással. A Petőfi-utcában állott őrszemen Boros Lajos 37. számú rendőr, ki a zajongókat rendre intette és azok figyelmeztetésének Kopesok kivételével engedelmeskedtek is, Kopesokban azonban felébredt a katona virtusa és a rendőrt a legválogatottabb kifejezésekkel illette, majd midőn ezért őt a rendőr előállítani akarta, társaival neki támadtak, a földre teperték, mellszámát letépték. A dulakodásra természetesen össze gyűlt az utca közönsége de a szorongatott rendőr segítségére nem ment senki, hanem még ellenkezőleg többen siettek Kopesok kiszabadítására, így különösen kivált a támadók közül Molnár Lajos vasuti alkalmazott, ki a rendőrnek kezéből védelmére előírántott kardját csavarta ki és Müller Andrást. A legutolsó pillanatban kapott csak a rendőr segítséget, kik őt válságos helyzetéből kiszabadították és a garázdálkodókat előállították.

A Dunába esett. Radován Zsiván karlócai napszámos vasárnap a vásárban jól felöntött a garatra. Midőn ezután este 8 óra után haza indult, a hajóhid helyett a Duna gőzhajózási társaság hajóhidjára tévedt és onnan a Dunába esett. Szerencsére észrevették ezt a közelben tartózkodó munkások, kiknek sikerült Radovánt kimenteni.

Hlmon. Heiszler Lajos újvidéki szobrász eljegyezte Funk Rózsika kisasszonyt Óbecséről.

Gyűjtés a Gyermekvédő Ligának. A belügyminiszter megengedte, hogy az országos Gyermekvédő Liga hírlapokban közzétett felhívások, urnák, perselyek felállítása és könyvecskéik útján az ország területén egy évig adományokat gyűjthessen.

A munkásbiztosító pénztár tisztviselőinek hatásköre. Minthogy gyakrabban megtörténik, hogy a munkaadók vagy munkások megtagadják a munkásbiztosító pénztár tisztviselőinek felvilágosítását adatgyűjtés céljaira, a belügyminiszter rendeletileg arról értesítette a város főkapitányát, hogy a biztosító pénztár

tisztviselői hivatalos közegek, akiknek munkáját rendőri segítséggel is támogatni kell.

Új helyi érdekű vasut. A kereskedelmiügyi miniszter az előmunkálati engedélyt egy évi időtartamra megadta a szeged-nagykikinda-nagybecskereki egyesület h. é. vasut részvénytársaság vasutjának Csóka állomástól a vasuti közlekedésre is berendezendő zentai közúti Tiszahid igénybevétele mellett a B. B. vármegyei h. é. vasutak Zenta állomásáig vezető úti szabványos nyomtávu gőzüzemű helyi érdekű vasutvonalra.

Egy főkalauz kiténtetése. Krausz Lajos szabadkai államvasuti főkalauzt, mert egy gyermek életét saját életének kockáztatásával megmentette, a király a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki. Az érdemkeresztet Pitrolffy állomásfőnök e hó 21-én adta át a kiténtetettnek, még pedig az állomási személyzet jelenlétében nagy hatásos beszéd mellett.

Egy múmalom vesztesége. A Ferencsatorna múmalomok társulata mint részvénytársaságnak, melynek mindössze 70.000 kor. az alaptőkéje, a múlt évben 25.689 k. 14 f. volt a vesztesége. A malom 1907-ben még 3332 kor. nyereséget mutatott ki.

A kulai posztógyár, mely eddig közrekeseti társaság volt, 14 napon belül megtartandó közgyűlésen részvénytársasággá alakult át. Az új részvénytársaság 600.000 kor. alaptőkével alakult meg.

Felolvasás Türr Istvánról. Gonda Béla min. tanácsos, aki Türr tábornokkal, Baja város nagynevű szülőttel éveken át szoros összeköttetést tartott fen, e hó 27-én Baján a Casinóban a bajai szoboralap javára felolvasást tart.

Borkészletről szóló kimutatás. A Magyar Szőlősgazdák Orsz. Egyesülete úgy saját tagjainak, mint egyéb bejelentőknek horbejelentése alapján, összeállította a borkészletről szóló jegyzéket, melyben 800 gazda 150 ezer hektoliter bort jelentett be tételenként, azonkívül pedig a felsorolt községekben még több mint 350 ezer hektoliter bor fekszik, úgy, hogy a vásárló közönségnek egy félmillió hektoliter áll rendelkezésére. Ezen kimutatást a M. Sz. O. E. igazgatósága elküldte az összes hazai és nagyobb külföldi borkereskedőknek, vendéglősöknek, az összes magyar és osztrák tisztí étkedőknek stb. Azonkívül pedig bárki, aki borok iránt érdeklődik és ezt levelező-lapon tudatja az igazgatósággal (Budapest IX. Üllői-ut 25. II. 11.), készségesen küld ilyen kimutatást.

Válságos idők következnek ránk előreláthatólag már a közel jövőben. Háboru és belső politika fenyeget. Ily időben intelligens ember nem nélkülözhet egy jól értesült minden eseményről bőven és kimerítően beszámoló napilapot. Szinte fölösleges is tehát felhívni a magyar olvasóközönség figyelmét a *Pesti Hírlap-ra*, mely az április-június negyedévre új előfizetést hirdet 7 koronával, de egy-egy óra is megrendelhető 2 kor. 40. fillér előfizetési áron, mely legcélszerűbben postautalványon küldhető a *Pesti Hírlap kiadóhivatalának* (Budapest, V., Váci körút 78). A *Pesti Hírlap* ma kétségtelenül legjobb és legelterjedtebb lapja Magyarországnak, mely naponta legbővebb tartalommal és legnagyobb terjedelemben jelenik meg, felülmulva minden más napilapot. Munkatársai elsőrendűek, hírforrásai kitűnőek, tudósítókkal a külföld minden nevezetesebb pontján; háboru esetén külön harctéri tudósítók fogják ellátni bő és hiteles értesítésekkel. A lap állandó előfizetői még abban a kedvezményben is részesülnek, hogy évenként díjtalanul kapják a *Pesti Hírlap* nagy képes naptárát és a *Divat-Szalon* című pompás divatlapot kedvezményes áron rendelhetik meg, mert a *Pesti Hírlap* és *Divat-Szalon* együtt negyedévre 9 korona.

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

Legfinomabb esemege-különlegességek, folytonos újdonságok *Wagner* testvéreknél Újvidéken.

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

Legfinomabb esemege-különlegességek, folytonos újdonságok *Wagner* testvéreknél Újvidéken.

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

Legfinomabb esemege-különlegességek, folytonos újdonságok *Wagner* testvéreknél Újvidéken.

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

Nyilt-tér.

Megálljon, kocsis, megálljon — hát nem hallja!

No most igazán elhajtott Harmos ur mellett és én újra visszatudhatok, hogy Fay-féle valódi szodéniumot megammal vihessen. Fay-féle valódi ásványasztala nélkül egyszerűen nem megyek többé nyári utazásra. A mióta öt évvel ezelőtt nagy meghűléssel tértem haza a szabadságról. Akkor a leggyorsabban segített rajtam Fay-féle valódi szodénium, de ha mindjárt kéznél lett volna, nem romlott volna el a szabadságom. És ezért az elvem ez: szabadságra utazás után Fay-féle valódi szodénium nélkül — Skatulyája 1 korona 25 fillért mindenütt kapható; de mindenféle utánzatot határozottan vissza kell utasítani.

Vezérképvislet: Ausztria-Magyarországra: W. Th. Guntzert, Wien, IV. Gr. Neugasse, 17.

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.
Laptulajdonos: Balla Árpád.
Igazgató: Zambauer Ágoston.

Hirdetések.

Egy elsőrendű

igen jól menő női-divatterem eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Nagy lakás.

mely 7 szobából, konyhából, fürdőszobából és összes mellékhelyiségekből áll. f. é. május hó 1-től kiadatik.

Fölvilágosítással szolgál a háztulajdonos.

IVKOVITS NIKOLA,

Duna-utca.

KISASSZONY

egy 6 éves leányka mellé keresetlik.

Bővebbet a dohánynagyáruháznál.

Ugyancsak a dohánynagyáruháznál beadandó egy nagy udvari áruházi helyiség.

A makacs meghülést

és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsió.

A Scott-féle Emulsió

anyira kellemes ízű, hogy azok, a kik nem bírják el a községes csukamájolaj ízét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a SCOTT-féle Emulsió-val.

Azonkívül a SCOTT-féle Emulsió sokkal jobb hatású az egészségre.

Egy eredeti füveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelmebe venni.

Feltűnően szép, jó, elegáns és olcsó!
Teljes kávéházi, szállodai és minden egyéb berendezéseket legjobban vásárol

BRUMMEL TESTVÉREK

ujjonan megnyílt és óriási választéku fa-, vas-, réz- és kárpitos-butertermelben

UJVIDÉKEN, KOSSUTH LAJOS-UTCA 45.
az örmény-templom mellett.

Bátrak vagyunk Ujvidék és környéke n. é. közönségének figyelmét új vállalatunkra felhívni, egyben arra kérni, hogy szükséglete esetén első sorban is termeinket — **vételkényszer** nélkül — meglátogatni szíveskedjék. Összeköttetéseink a világ elsőrangú gyárosaival azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy nagy-rabecsült vevőink legmesszebbmenő igényeit is kielégíthetjük. Továbbá szíves tudomásul szolgáljon, hogy nagy súlyt fektetünk kárpitos- és díszítő-munkáinkra.

Teljes hálószoba-berendezés készletben:

2	fényezett szekrény
2	ágy
2	éjjeli szekrény
1	mosdó állvány
1	tükör kerettel
4	szék
1	asztal

Az egész készlet csak 137 forint.
Rendelések és javítások pontosan eszközöltetnek és házhoz szállítatnak.

A n. é. közönség b. pártfogásáért esedezve, maradunk kitűnő tisztelettel
11-52 Brummel Testvérek.

Elvünk: Nagy forgalom, kevés haszon!

KIADÓ LAKÁS.

Duna-utca 10. sz. alatt, a fa-tér piacon f. é. május hó 1-től egy lakás, mely 4 szobából, cselédszobából, konyhából, nagy csukott folyosóból, éléskamraból, pincéből stb. áll, kiadó.

Ivkovits Nikola,
háztulajdonos.

4-4

Aki azt akarja,

hogy olcsó árért pontos és jól járó órája legyen, az forduljon teljes bizalommal

FISCHER M. mű-óráshoz
II. Rákóczi Ferenc-utca 20.

Vidéki órásk
részére előnyös árért
dolgozom.

Betűs gyűrű 1.80.

IRODAI GYAKORNOK

f. é. április 1-ai belépésre kerestetik.
Magyar és német nyelvű ajánlatok:

„HERMES“

KERESKEDELMI TUDAKOZÓDA-hoz
Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-ut 39.

2-2

intézendők.

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK

az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férőruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
elegendő, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 K.-ért, szintegy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamarant stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógár raktár.

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnév, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Eladó ház.

A kamenici-utcában levő 21. szám ház szabad kézből, előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet a tulajdonos: **Barfusz Ede** műkertész.

Egy gyakornok vagy gyakornokné felvételük azonnal.

Lakits és Vermes,
irodájában.

Ház-eladás.

Magyar-utca 55. számú bérház szabad kézből eladó.

3-3

Kitűnő minőségű szerémi természetes bor

saját szőlőbeli termés literje 52 fill. Valódi szilvórium és törköly literje 1 k. *Strangarov Mita*, a „vörös szívhez“ c. vendéglős házában, Ujvidéken kapható. 9-10

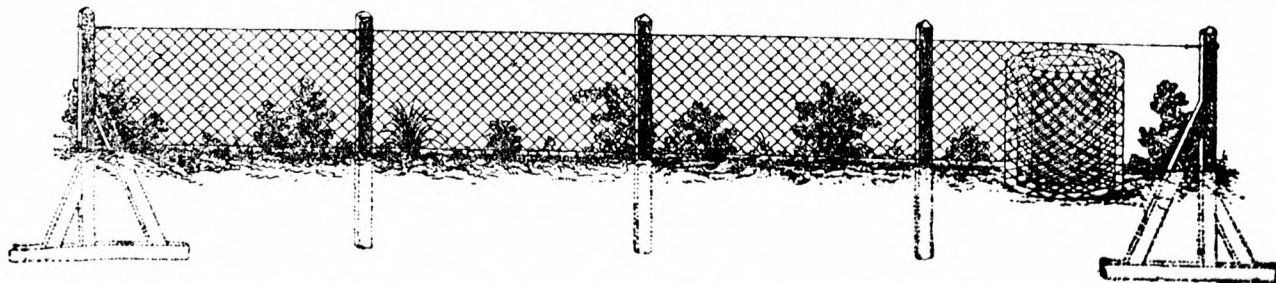
Eladó ház.

Pečöfi-utca 14. sz. Balla-féle ház, 5 szoba, előszoba, konyha, zárt folyosó és istálló és raktárhelyiségekkel szabad kézből rendkívül kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítással *Hajós Miksa* ur szolgál az Ipar- és Kereskedelmi takarékpénztár titkára Kossuth Lajos-utca 49.

OLCSÓ SODRONYKERITÉS!
Sodrongépfonatok vas- és horganyzott sodronyból,
a sodrony vastagsága és fonatúrbőség szerint négyszögméterenként

30 fillértől feljebb K. 1-20-ig.

WITZ FERENCZ,

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

sodrony-szövet-, fonat-, rács-, matracz- és szitaárú-gyár

UJVIDÉK Buzatér 15.

Képes árjegyzék és költségelőirányzatok ingyen és bérmentve.

Szolid, gyors és pontos kiszolgálás!